

SỞ LAO ĐỘNG THƯƠNG BINH VÀ XÃ HỘI HÀ NỘI
TRƯỜNG TC KINH TẾ - KỸ THUẬT VÀ CÔNG NGHỆ

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hà Nội, ngày 02 tháng 03 năm 2023

BÁO CÁO SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

I. Thông tin chung

Họ và tên tác giả sáng kiến: Nguyễn Thị Hương

Năm sinh: 1976

Chức vụ, đơn vị công tác: Phó trưởng khoa, Khoa Cơ bản và Ngoại ngữ

Trình độ chuyên môn: Thạc sỹ

II. Sáng kiến kinh nghiệm, giải pháp nâng cao hiệu quả công tác (gọi chung là SKKN)

1. Tên sáng kiến kinh nghiệm: Sử dụng tình huống để nâng cao hiệu quả giảng dạy môn Giáo dục chính trị cho học sinh trường Trung cấp Kinh tế - Tài chính Hà Nội

2. Lĩnh vực áp dụng: Phương pháp

3. Thời gian thực hiện: Năm học 2022 – 2023

III. Báo cáo mô tả sáng kiến kinh nghiệm

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

1.1. Lý do chọn sáng kiến kinh nghiệm

Trong trường học, giáo dục chính trị tư tưởng là mục tiêu quan trọng. Trang bị kiến thức, bản lĩnh chính trị tư tưởng cho học sinh với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng, qua đó học sinh có thể giới quan, phương pháp luận khoa học và nhân sinh quan cách mạng đúng đắn. Khi học sinh có thể giới quan, nhân sinh quan đúng đắn sẽ phát triển tư duy, tầm nhìn khoa học biện chứng, xem xét mọi sự vật hiện tượng một cách khách quan duy vật, từ đó hoàn thiện đạo đức, nhân cách, chuẩn mực vì con người tức là “*thành nhân*”.

Trong những năm vừa qua, công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho học sinh của trường được tập chung với mục tiêu: Bồi dưỡng thế giới quan khoa học, nhân sinh quan đúng đắn; tuyên truyền đường lối chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, nội quy, quy chế dân chủ của nhà trường để học sinh lĩnh hội được mục tiêu, lý tưởng của Đảng, hình thành ý thức trách nhiệm của bản thân, nhà trường và xã hội. Giáo dục truyền thống tốt đẹp của dân tộc, bồi dưỡng tình cảm đúng đắn cho học sinh đối với quê hương đất nước; đồng thời giúp học sinh hình thành lối sống lành mạnh; nhận thức rõ các thế lực thù

địch, từ đó nâng cao ý thức đấu tranh chống các tư tưởng phản động, xuyên tạc quan điểm, đường lối của Đảng.

Môn học giáo dục chính trị là môn học giúp giáo dục tư tưởng chính trị cho học sinh. Đây là môn học tương đối khô khan, học sinh khó tiếp thu, vì vậy để tạo hứng thú cho học sinh và nâng cao chất lượng giảng dạy môn học là việc làm hết sức quan trọng. Giáo viên giảng dạy môn học này cần chú trọng vào phương pháp để có thể mang lại hiệu quả tốt nhất.

Một trong những phương pháp dạy học tích cực được giáo viên sử dụng trong dạy học môn Giáo dục chính trị cho học sinh đó là sử dụng tình huống trong dạy học, thiết kế bài giảng dưới hình thức những vấn đề, câu hỏi, các tình huống để học sinh tích cực, chủ động giải quyết vấn đề, phát huy tính sáng tạo và phát triển năng lực của người học.

Để đáp ứng yêu cầu này với mục đích nâng cao hiệu quả môn học giáo dục chính trị cho học sinh trong nhà trường tôi đi sâu tìm hiểu “*Sử dụng tình huống để nâng cao hiệu quả giảng dạy môn Giáo dục chính trị cho học sinh trường Trung cấp Kinh tế - Kỹ thuật và Công nghệ Hà Nội*”.

Hy vọng với sáng kiến này, phần nào giúp nâng cao hiệu quả môn học giáo dục chính trị cho học sinh trong nhà trường nói riêng và học sinh trường trung cấp nói chung.

1.2. Mục đích của sáng kiến kinh nghiệm

Đưa ra một số tình huống sử dụng trong bài giảng nhằm nâng cao hiệu quả giảng dạy môn giáo dục chính trị cho học sinh trong trường.

Qua đó đề xuất quy trình sử dụng tình huống trong giảng dạy môn Giáo dục chính trị cho phù hợp, hiệu quả

2. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

2.1. Tình huống trong dạy học

Trong khoa học giáo dục có nhiều cách tiếp cận khác nhau về tình huống và việc vận dụng tình huống trong dạy học

Theo từ điển Tiếng Việt định nghĩa: “Tình huống là sự diễn biến tình hình về mặt cần đối phó”

Tình huống còn được hiểu là sự mô tả về một trường hợp có thật trong thực tế hoặc mô phỏng nhằm đưa ra một vấn đề chưa được giải quyết, đòi hỏi người đọc (người nghe) phải giải quyết vấn đề đó.

Trong quá trình dạy học theo tác giả Đặng Văn Đức, Nguyễn Thu Hằng: “Tình huống học tập là trạng thái tâm lý khi học sinh gặp phải mâu thuẫn giữa điều đã biết và điều chưa biết nhưng muốn biết”.

Từ những quan niệm trên đây cho thấy, tình huống là những sự kiện, vụ

việc, hoàn cảnh có mâu thuẫn, có vấn đề cần được giải quyết. Còn tình huống “có vấn đề” được hiểu là trở ngại về trí tuệ của con người, xuất hiện khi ta chưa biết cách giải thích hiện tượng, sự việc hay một quá trình nào đó của thực tế. Trong dạy học tình huống cũng có thể là một hoàn cảnh gắn với câu chuyện có cốt truyện, nhân vật, có chứa đựng xung đột, có tính phức hợp được viết ra để minh chứng một vấn đề hay một số vấn đề của cuộc sống thực tế.

Vận dụng tình huống trong dạy học:

Có rất nhiều quan điểm khác nhau về tình huống trong dạy học, song tựu chung lại đều hiểu: Tình huống trong dạy học là những sự kiện có thực, chứa đựng mâu thuẫn cần được giải quyết hoặc được mô phỏng theo tình huống có thực, được cấu trúc hoá nhằm mục đích dạy học.

Theo tác giả Nguyễn Ngọc Quang: “Tình huống trong dạy học phải phản ánh được mâu thuẫn biện chứng giữa kiến thức mới và kiến thức cũ, đó là mâu thuẫn bản chất bên trong, không phải là mâu thuẫn hình thức bên ngoài”.

Để xây dựng được tình huống trong dạy học đòi hỏi tình huống đưa ra phải được cấu trúc hóa hướng đến mục đích dạy học: Dạy tri thức, dạy kỹ năng, phát triển năng lực người học. Không đảm bảo được yêu cầu này thì tình huống chỉ đơn thuần là sự kiện, là vấn đề chứa đựng mâu thuẫn cần giải quyết mà không có tính hướng đích về giáo dục.

Tình huống được sử dụng trong dạy học thường là tình huống có vấn đề. Nghĩa là tình huống nêu ra phải chứa đựng những mâu thuẫn đưa học sinh vào vấn đề cần giải quyết để kích thích tính chủ động, sáng tạo của người học. “Tình huống có vấn đề trong dạy học là tình huống mà khi đó mâu thuẫn khách quan của bài toán nhận thức được học sinh chấp nhận như một vấn đề học tập mà họ cần có và có thể giải quyết”.

Vận dụng tình huống trong dạy học là phương pháp dạy học mà giáo viên nêu ra những tình huống có thật hoặc giống như thật gắn với nội dung bài học cụ thể buộc học sinh phải suy nghĩ, tìm hiểu để ra được cách giải quyết vấn đề hợp lý nhất.

Việc vận dụng tình huống vào dạy học sẽ giúp cho quá lĩnh hội tri thức của người học trở nên dễ dàng hơn. Nó khắc phục được tính thụ động, một chiều, ngại tư duy, ngại tìm tòi, sáng tạo vốn tồn tại khá lâu trong phương pháp dạy học trước đây. Ở đó, người học được giới thiệu một tình huống cụ thể, có thật và được đặt vào vị trí của người ra quyết định để giải quyết vấn đề trong tình huống ấy.

Tình huống dạy học luôn thay đổi nó phụ thuộc vào nhiều yếu tố như năng lực của giáo viên, nhận thức của học sinh, yêu cầu của sách giáo khoa, môi

trường học tập, cơ sở vật chất... Do đó, để có thể vận dụng tình huống vào dạy học một cách hiệu quả, đòi hỏi người giáo phải luôn nỗ lực đổi mới phương pháp dạy học, cách tiếp cận vấn đề dạy học và tập trung cao độ vào công việc để có thể lựa chọn và đưa ra được các tình huống dạy học sát với thực tế, thông qua việc giải quyết tình huống học sinh dễ dàng nắm bắt được kiến thức cơ bản của môn học, đồng thời còn khả năng vận dụng để giải quyết các vấn đề thực tiễn khác nảy sinh trong đời sống.

Vận dụng tình huống trong dạy học môn Giáo dục chính trị

Vận dụng tình huống trong dạy học môn Giáo dục chính trị là phương pháp mà giảng viên đưa ra các tình huống (có thật hoặc hư cấu) chứa đựng nội dung bài giảng liên quan đến kiến thức các môn Giáo dục chính trị như về triết học, kinh tế chính trị... để sinh viên có bối cảnh trải nghiệm, có điều kiện thực hành, phát triển kỹ năng phân tích, lập luận, quyết định lựa chọn phương án giải quyết tình huống bằng việc đưa ra các ý kiến cá nhân. Qua đó, phát huy tính tích cực của người học trong việc tìm kiếm, chiếm lĩnh tri thức, hình thành kỹ năng dưới sự định hướng, tổ chức dạy học của giáo viên.

Vận dụng tình huống trong dạy học môn Giáo dục chính trị là việc giáo viên phải chuyển tải được nội dung khoa học của môn học cần trang bị cho học sinh và phát triển được năng lực giải quyết vấn đề cho họ theo yêu cầu, mục tiêu môn học. Nghĩa là những tình huống mà giáo viên sử dụng trong quá trình dạy học không chỉ giúp học sinh hiểu rõ được nội hàm các khái niệm, phạm trù, quy luật mà còn phải thông qua các tình huống đó, học sinh còn biết cách vận dụng kiến thức đã học để giải quyết bài toán thực tiễn cuộc sống.

Để thực được điều này giáo viên không chỉ đơn giản là có kinh nghiệm dạy học mà còn cần phải có nghệ thuật, kỹ năng trong việc lựa chọn tình huống, định hướng giải quyết tình huống, thông qua đó để giáo dục tình cảm, thái độ cho người học. Với ý nghĩa đó, hiệu quả của việc vận dụng tình huống vào dạy học môn giáo dục chính trị, giảng viên cần thiết phải đưa học sinh vào trạng thái tâm lý muốn tìm tòi và khát khao khao nghiệm việc giải quyết vấn đề, qua đó hướng đến giá trị thuyết phục người học bằng chính sự trải nghiệm của bản thân, bằng kinh nghiệm họ rút ra sau khi tham gia vào tình huống và giải quyết tình huống. Đây chính là điều cần hướng tới trong công tác đổi tác đổi mới giáo dục hiện nay.

Ý nghĩa thực tiễn và tính khoa học, tính hiệu quả của việc vận dụng tình huống trong dạy học nói chung và trong dạy học Giáo dục Chính trị nói riêng được đo

bằng mức độ hứng thú, hài lòng của người học; sự thay đổi căn bản tư duy, nhận thức của người học - từ chỗ bị động thu nhận tri thức đến chỗ chủ động tìm kiếm, chiếm lĩnh và vận dụng tri thức vào việc giải quyết các vấn đề nảy sinh trong thực tiễn. Theo đó, những tri thức, kỹ năng, tình cảm, thái độ mà sinh viên thu nhận được từ môn học về các khái niệm, nguyên lý, phạm trù, quy luật... trở thành của chính họ, do họ tự nhận thức, không bị áp đặt bởi giảng viên. Tính khoa học, tính hiệu quả của việc vận dụng tình huống trong dạy học còn được đánh giá bằng sự phát triển ở người học năng lực phân tích, đánh giá, giải quyết các vấn đề nảy sinh trong cuộc sống, phát huy được tính chủ động, sáng tạo ở họ.

*** Cấu trúc của tình huống dạy học**

Cấu trúc của tình huống dạy học được tạo bởi hai yếu tố cơ bản: con người và các thành tố của quá trình dạy học.

- Thứ nhất, yếu tố con người là giáo viên và học sinh. Muốn làm việc có hiệu quả người thầy phải nắm được nhu cầu, nguyện vọng, hoàn cảnh, điều kiện học tập của học sinh. Đối tượng lao động của người giáo viên là học sinh, khác với công nhân, nông dân, đối tượng lao động là những vật vô tri vô giác. Trong giờ lên lớp giáo viên phải quan tâm theo dõi sự chú ý và hứng thú của học sinh, căn cứ vào mục tiêu, nội dung của bài học để giáo viên lựa chọn tình huống có thể theo giáo án đã chuẩn bị trước, hoặc căn cứ thực tiễn nhận thức của học sinh để nêu ra tình huống cho phù hợp. Hứng thú học tập của học sinh chính là động lực kích thích tính tích cực sáng tạo, làm nâng cao chất lượng học tập. Nếu học sinh tích cực, chủ động tham gia vào bài giảng, lắng nghe và tập trung để xử lý các tình huống mà giáo viên nêu ra, điều đó sẽ góp phần quan trọng tạo nên sự thành công của tiết học.

Trong dạy học động lực được tạo ra từ sự kích thích hứng thú là thế mạnh của người giáo viên, vì nó nằm trong tầm tay của họ qua sự lựa chọn nội dung, phương pháp, phương tiện và tình huống dạy học thích hợp. Bản thân người giáo viên cũng phải hiểu mình, luôn luôn tự rèn luyện, tu dưỡng để đáp ứng yêu cầu dạy học ngày càng cao của xã hội. Có thể tóm tắt những điều đã nói trong sơ đồ sau:

Giáo viên	Học sinh
- Có kiến thức sâu và rộng, có lương tâm nghề nghiệp	- Có nhu cầu học tập
- Sự tập trung, sự sẵn sàng làm việc	- Tập trung sự chú ý, có hứng thú học tập
- Xác định được bản chất và trọng	- Có trình độ, năng lực tiếp thu bài học

tâm vấn đề	
- Chuẩn bị tốt các điều kiện dạy học cụ thể	- Có điều kiện, môi trường, không khí, đạo đức chung tốt

Thứ hai, là thành phần cơ bản của tình huống dạy học. Cũng trong bài viết “Dạy học tình huống và tình huống dạy học” của hai tác giả Thái Duy Tiên và Bùi Hồng Thái có nêu ra: quá trình dạy học có hai mặt là mặt nội dung và mặt quá trình, giữa chúng có mối quan hệ chặt chẽ với nhau.

Trong đó, mặt nội dung bao gồm: mục đích, mục tiêu, nội dung, phương pháp, phương tiện, hình thức và kiểm tra, đánh giá. Những phạm trù này quyện chặt vào nhau trong quá trình dạy học, nhiều khi không thể bóc tách được. Bài học có sinh động, đem lại hứng thú, có để lại dấu ấn trong tâm hồn của người học, đó là kết quả của việc nắm bắt tình hình thực tế, của sự uyên bác, của năng lực và nghệ thuật sư phạm, của tinh thần trách nhiệm và lương tâm người giáo viên.

Còn mặt quá trình bao gồm: việc giảng viên tạo tình huống có vấn đề, kích thích động viên, tạo động lực, tổ chức hoạt động, kiểm tra đánh giá các hoạt động nhận thức của sinh viên.

Như vậy, với cách tiếp cận này của các tác giả, cấu trúc của tình huống dạy học gồm hai yếu tố cơ bản: con người (giáo viên và học sinh) và quá trình dạy học, giữa chúng có mối quan hệ gắn bó chặt chẽ với nhau.

Nếu chúng ta tiếp cận từ góc độ vận dụng tình huống trong dạy học, cấu trúc của nó bao gồm có ba thành phần liên quan chặt chẽ với nhau:

Một là, nội dung của tình huống: Giáo viên cần nêu bật các vấn đề được đặt ra mang tính thực tiễn cao, có tính logic của vấn đề cần được đưa ra phân tích, đánh giá, luận giải một cách cụ thể gắn với nội dung bài học.

Hai là, phân tích, thảo luận tình huống: Từ các vấn đề nêu ra trong tình huống, giáo viên định hướng, tổ chức cho học sinh phân tích, thảo luận tình huống; xây dựng các câu hỏi cụ thể về các vấn đề cần giải quyết, cần quan tâm; đưa ra cách thức giải quyết vấn đề trong tình huống.

Ba là, giải quyết tình huống: Dưới vai trò định hướng của giáo viên, thông qua quá trình phân tích, luận giải, đánh giá, thảo luận, sinh viên lựa chọn các giải pháp để giải quyết tình huống.

*** Phân loại tình huống**

Theo nghiên cứu của nhà giáo dục học, có nhiều loại tình huống và mục đích sử dụng khác nhau. Có thể xếp các loại tình huống theo mức độ phức tạp dần như sau:

Các tình huống chứng minh;

Các tình huống mô tả.

Tình huống đề cập tới một vụ việc.

Tình huống nêu ra vấn đề phải giải quyết.

Tình huống có tính chất tổng hợp.

Tình huống có tính chất tham gia trình diễn.

- Tình huống chứng minh: là một câu chuyện được đặt ra, không dựa vào một hoàn cảnh hoàn toàn có thực, mà chỉ có mục đích nói lên một sự thực mà tác giả muốn diễn tả. Những tình huống này không có gì để bàn cãi, vì người học hoặc chấp nhận sự thật hoặc không.

- Tình huống mô tả: trình bày tất cả những gì xảy ra, kể cả hậu quả. Loại tình huống này phù hợp với những học viên ít kinh nghiệm, nó được thảo luận trên cơ sở đã hiểu rõ những yếu tố, liên hệ lại những nguyên tắc sẵn có.

- Tình huống đề cập tới một vụ việc: là hình thức thông thường nhất của các dạng bài tập tình huống. Loại tình huống này có thể có nhiều hoặc ít thông tin, dữ kiện, nhưng luôn luôn chứa đựng một khó khăn cấp thiết, khó giải quyết. Cuộc thảo luận tình huống loại này thường hướng về hậu quả của những giải pháp do học sinh đề nghị.

- Tình huống nêu ra vấn đề phải giải quyết: khác với tình huống về một vụ việc ở chỗ, vấn đề không được nói rõ ra. Việc đầu tiên của người học là phải tìm ra vấn đề. Với loại tình huống nêu vấn đề, thông thường người học được chỉ định thực hành những điều do tình huống đưa ra.

- Tình huống tổng hợp: khá phức tạp về tình tiết. Nó chứa đựng nhiều tình huống về một vụ việc. Những vấn đề và những khó khăn liên hệ chặt chẽ với nhau. Tình huống tổng hợp đòi hỏi người học phải hoạch định việc nghiên cứu của mình và hợp tác với những người khác để làm sao thảo luận giải quyết vấn đề cho có hiệu quả. Loại tình huống này đòi hỏi phải dành từ một đến vài buổi để nghiên cứu và thảo luận. Chỉ sử dụng tình huống tổng hợp cho những người học đã khá quen thuộc với các tình huống hai loại trên hoặc cho những người có kinh nghiệm.

- Tình huống trình diễn: là loại tình huống tổng hợp, trình bày thông qua các vai diễn. Người học và giáo viên đều tham dự vào việc đóng các vai của tổ chức đã thể hiện, trở thành người trong cuộc.

2.2. Thực trạng việc sử dụng tình huống trong giảng dạy môn học Giáo dục chính trị cho học sinh tại Trường Trung cấp Kinh tế - Kỹ thuật và Công nghệ Hà Nội

Trường trung cấp Kinh tế - Kỹ thuật và Công nghệ Hà Nội là trường công lập, chuyên đào tạo chuyên ngành khối kinh tế, Pháp luật, Kinh doanh thương mại, Tin học ứng dụng... Trong những năm gần đây đối tượng học sinh chủ yếu là học sinh tốt nghiệp THCS. Vì vậy việc dạy môn học để giáo dục chính trị, tư tưởng cho các em gặp nhiều khó khăn hơn. Đây là lứa tuổi đang có nhiều thay đổi về mặt tâm sinh lý, dễ “nổi loạn”, việc sử dụng phương pháp dạy học phù hợp sẽ mang lại hiệu quả tốt đối với môn học nói riêng và công tác giáo dục chính trị tư tưởng nói chung cho học sinh.

Môn học giáo dục chính trị tiền thân là môn Chính trị. Trước đây, môn Chính trị có 90 tiết thì giờ với môn Giáo dục chính trị chỉ còn 30 tiết. Số lượng giờ giảng dành cho môn học rút ngắn lại, nhưng nội dung lại thêm một số vấn đề mới cập nhật để bắt kịp với xu thế phát triển của xã hội, tình hình kinh tế, chính trị của đất nước trong thời kỳ đổi mới. Do đó để đảm bảo đạt được mục tiêu của môn học là điều không dễ.

Toàn bộ chương trình môn học Giáo dục chính trị gồm có:

Bài mở đầu

Bài 1: Khái quát về chủ nghĩa Mác – Lênin

Bài 2: Khái quát về tư tưởng Hồ Chí Minh

Bài 3: Những thành tựu của cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng

Bài 4: Phát triển kinh tế, xã hội, văn hóa, con người Việt Nam hiện nay

Bài 5: Tư dưỡng, rèn luyện để trở thành người công dân tốt, người lao động tốt.

Có thể thấy mỗi bài học là một nội dung có tính độc lập, là vấn đề có ý nghĩa quan trọng trong tổng thể chung, lượng kiến thức cần chuyển tải cho học sinh khá lớn. Nếu chỉ đơn giản sử dụng phương pháp truyền thống dễ gây quá tải cho học sinh, học sinh sẽ chán và không hứng thú với môn học. Như vậy hiệu quả đạt được không cao và chưa thể hoàn thành mục tiêu môn học.

Trong những năm học trước, để cải thiện tình hình và nâng cao chất lượng giảng dạy, học tập của môn Giáo dục chính trị, tôi đã áp dụng một số biện pháp như: Sử dụng sơ đồ tư duy; dạy học nêu vấn đề; lồng ghép ca dao, tục ngữ trong nội dung bài giảng phù hợp... phần nào đã cải thiện chất lượng của môn học. Tuy nhiên để không ngừng nâng cao hơn nữa chất lượng giảng dạy của môn học, đồng thời cũng tiếp cận thêm phương pháp dạy học tích cực, giúp học sinh chủ động, sáng tạo hơn trong quá trình học tập, năm học này tôi mạnh dạn sử dụng tình huống trong giảng dạy để nâng cao hiệu quả môn học. Từ việc thực hiện tình huống trong dạy học và kết hợp cả với một số phương pháp khác, tôi

nhận thấy hứng thú của học sinh với môn học đã tăng cao hơn, chất lượng môn học cũng được cải thiện.

2.3. Sử dụng tình huống để nâng cao hiệu quả giảng dạy môn GDCT cho học sinh trường Trung cấp Kinh tế - Kỹ thuật và Công nghệ Nội

2.3.1. Các bước tiến hành vận dụng tình huống trong dạy học môn Giáo dục chính trị

Bước 1: Trước giờ học

- Giáo viên cần xác định mục tiêu của bài học để xây dựng tình huống cho phù hợp. Đây được coi là khâu quan trọng nhất của giáo viên khi lựa chọn việc vận dụng tình huống trong dạy học môn Giáo dục chính trị. Xuất phát từ kiến thức của môn học mang tính khái quát, trừu tượng, tồn tại nhiều khái niệm, phạm trù, quy luật... vì thế, người giáo viên cần xác định trọng tâm của bài học, để lựa chọn các đơn vị kiến thức có thể xây dựng được các tình huống phù hợp nhằm giúp học sinh phát huy được tính tích cực, chủ động sáng tạo.

- Giáo viên cần dành thời gian quan trọng cho việc thu thập, phân loại, phân tích những tình huống có thật liên quan đến bài giảng. Trường hợp cần thiết có thể hư cấu, nhưng cốt lõi của tình huống vẫn phải là có thật, như vậy việc tìm ra phương án xử lý mới mang tính hấp dẫn đối với người học.

- Giáo viên cần cập nhật thông tin mới, thu thập những “tình huống mới có vấn đề” trong đời sống và trong sách báo nhằm xây dựng “ngân hàng” tình huống có liên quan đến nội dung bài học.

Ví dụ: Khi giảng về hàng hóa và hai thuộc tính của hàng hóa, giáo viên cần xây dựng tình huống gắn với thực tiễn để qua đó học sinh hiểu được hàng hóa là gì? Hai thuộc tính cơ bản của hàng hóa. Giáo viên có thể đưa ra tình huống: Nhà ông A trồng rau. Vì được chăm sóc tốt nên rau lên rất nhiều, gia đình ông ăn không hết, ông A đã đem rau ra chợ bán. Rau của ông đã được rất nhiều người dân ở chợ mua về sử dụng.

Câu hỏi: Rau của ông A khi chưa mang ra chợ bán có được coi là hàng hóa không? Khi rau được đem ra chợ bán và đã được mọi người mua về sử dụng, rau lúc này đã được gọi là hàng hóa chưa? Rau có những công dụng gì? Vì sao người ta lại mua rau? Nếu là cỏ dại người ta có mua không?

Bước hai: Trong giờ học

Đây là lúc diễn ra sự tương tác trực tiếp giữa giáo viên và học sinh, được xem là giai đoạn quan trọng nhất, quý báu nhất của quá trình dạy học, vì chất lượng dạy học - giáo dục thường được quyết định vào lúc này. Quá trình vận dụng tình huống vào dạy học được thực hiện như sau:

- Căn cứ vào giáo án đã soạn, giáo viên nêu ra tình huống cho học sinh giải quyết, hoặc dựa trên thực tiễn nhận thức của học sinh trong giờ học để giáo viên lựa chọn và nêu ra tình huống cho phù hợp với nội dung bài học để kích thích tính chủ động, tích cực của người học.

- Giáo viên gợi ý các yêu cầu, định hướng nhận thức và cách giải quyết cho học sinh. Có thể thực hiện theo hai cách:

Câu hỏi mở: Yêu cầu người học tự đề ra biện pháp để giải quyết vấn đề trong nghiên cứu tình huống, giúp cho người học được chủ động, thoải mái hơn.

Giáo viên cần dự kiến trước các biện pháp mà người học sẽ đề ra để có thể hướng dẫn thảo luận hoặc giải đáp với các biện pháp chưa đúng, chưa hợp lý.

Câu hỏi đóng: Đề ra sẵn một số biện pháp để người học chọn ra biện pháp đúng, thích hợp nhất sau khi đã nghiên cứu, suy nghĩ trên các dữ kiện của tình huống đã cho.

Câu hỏi đóng thường được trình bày theo hai dạng: Đề ra 3 đến 5 biện pháp, chọn lấy 1. Hoặc dạng câu hỏi đúng/sai (Đ/S).

- + Học sinh trình bày các phương án giải quyết tình huống
- + Giáo viên nhận xét, đánh giá và tổng kết, gợi mở các vấn đề liên quan để nhằm phát triển năng lực tư duy cho học sinh.

Bước 3: Sau giờ học

Trước khi kết thúc giờ học, giáo viên thường dành một ít thời gian để ra bài tập về nhà cho học sinh. Nhưng trong dạy học hiện đại, vấn đề tự học của học sinh phải được xem là chủ yếu. Vì vậy, giáo viên cũng cần lựa chọn một số tình huống gắn với nội dung bài học trên lớp nhằm củng cố lại kiến thức cho học sinh và giúp các em có thể rèn luyện được các kỹ năng phát triển tư duy, năng lực phản biện, năng lực giải quyết vấn đề ... Như vậy, sau giờ lên lớp giáo viên cần có sự chuẩn bị để có thể đưa ra một hệ thống bài tập hợp lý, phù hợp với thời gian và điều kiện học tập thực tế của các em. Việc giáo viên đưa ra các tình huống để học sinh ôn tập ở nhà cần phải có các mức độ khác nhau và đồng thời phải có sự hướng dẫn cần thiết về nội dung, phương pháp và kế hoạch... đối với những vấn đề khoa học phức tạp.

2.3.2. Ưu điểm và hạn chế của việc vận dụng tình huống trong dạy học môn Giáo dục chính trị

*** Về ưu điểm**

Vận dụng tình huống trong dạy học nói chung và trong dạy học môn Giáo dục chính trị nói riêng có nhiều ưu điểm như:

- Thực tiễn hóa nội dung tri thức của bài học, gắn lý thuyết với thực tiễn

thông qua những tình huống gần gũi với học sinh.

- Người học có điều kiện vận dụng kiến thức đã học để giải quyết tình huống, sự việc cụ thể xảy ra trên thực tế.

- Giúp người học làm quen với cách giải quyết tình huống cụ thể ngay trong quá trình học tập ở trường. Rèn luyện cho học sinh các kỹ năng cần thiết, giúp các em phát triển năng lực tư duy phê phán, sáng tạo, năng lực giao tiếp, năng lực giải quyết vấn đề, khả năng quyết đoán để đưa ra các quyết định thích hợp trong các trường hợp nhất định mà các em gặp phải. Bởi lẽ, dạy học tình huống là các bài tập tư duy nhằm hình thành năng lực phân tích, ra quyết định xử lý của người học. Phát huy được tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh trong học tập. Tạo ra cho các em môi trường học tập cởi mở, thân thiện. Thông qua việc xử lý các tình huống sẽ giúp khai thác được trí tuệ của tập thể học sinh, giờ học trở nên hấp dẫn và có ý nghĩa hơn.

- Việc kết hợp các tình huống với công cụ mô phỏng sẽ làm tăng tính thuyết phục và đẩy nhanh tốc độ hình thành năng lực nghề nghiệp của người học, giúp người học có cảm giác “trải nghiệm” nghề nghiệp ngay tại nhà trường và có khả năng thích ứng với công việc ngay khi quá trình đào tạo kết thúc.

*** Về hạn chế:**

Bên cạnh những ưu điểm, vận dụng tình huống vào dạy học môn Giáo dục chính trị ở các trường trung cấp cũng có những hạn chế nhất định như: Khi vận dụng phương pháp dạy học này đòi hỏi nhiều thời gian, công sức và năng lực của giáo viên trong khâu lựa chọn và thiết kế tình huống sao cho phù hợp với đối tượng người học và nội dung của bài giảng.

Học sinh có thể bị nhầm lẫn hoặc lạc đề nếu tình huống đưa ra không phù hợp hoặc câu hỏi định hướng sai mục đích. Điều này dẫn đến mục đích của bài giảng sẽ không đạt được.

Trong quá trình xử lý tình huống của học sinh, nếu không mở rộng tình huống cụ thể sang vấn đề khái quát liên quan đến nội dung bài học sẽ đẩy học sinh vào tư duy siêu hình, phiến diện, sa vào hoàn cảnh vụn vặt mà không đi đến trọng tâm vấn đề của bài học. Do đó, khi vận dụng tình huống trong dạy học môn Giáo dục chính trị, giáo viên cần phải khéo léo trong xây dựng tình huống, nắm vững và thực hiện đúng quy trình khi vận dụng tình huống vào các nội dung dạy học cụ thể để có thể khắc phục các hạn chế trên đây.

2.3.3. Yêu cầu sư phạm của việc sử dụng tình huống trong dạy học môn Giáo dục chính trị

Vận dụng tình huống trong dạy học nói chung và dạy học môn Giáo dục chính trị nói riêng đòi hỏi trước tiên giáo viên cần xác định mục tiêu, nội dung kiến thức cần truyền đạt cho học sinh.

Tùy vào từng bài học, kiến thức của từng chương, căn cứ vào mục tiêu của môn học để giáo viên lựa chọn tình huống phù hợp với trình độ nhận thức của người học. Nội dung tình huống đưa ra phải giúp cho học sinh nắm bắt được kiến thức cơ bản của bài học và có thể vận dụng vào giải quyết các vấn đề trong thực tiễn cuộc sống, phát huy được tính tích cực, sáng tạo của học sinh. Đồng thời, tình huống nêu quan trọng phải phù hợp với nội dung lý thuyết đã học hoặc giáo viên định hướng tới. Vì thế, mỗi tình huống giáo viên đưa ra cần đảm bảo các yêu cầu sơ phạm cơ bản sau:

Thứ nhất, tình huống đưa ra cần chứa đựng mâu thuẫn và phải gắn với kiến thức của bài học. Nghĩa là, tình huống cần được kết thúc bằng một loạt các vấn đề chứa đựng mâu thuẫn hoặc kết thúc bằng các câu hỏi buộc học sinh phải suy nghĩ, luận giải khi lựa chọn cách thức giải quyết tình huống. Tình huống phải mang tính thời sự, sát với thực tế; phải chứa đựng thông tin đầy đủ, buộc người học phải sử dụng thông tin trong tình huống để giải quyết vấn đề. Trong tình huống phải cung cấp đầy đủ các dữ liệu cần thiết như thời gian, địa điểm, những nguyên nhân phát sinh sự kiện, vấn đề.

Thứ hai, tình huống mà giáo viên hoặc sinh viên đưa ra phải là vấn đề có thể liên quan đến nhiều phương diện, liên quan trực tiếp đến nội dung bài học và đảm bảo tính hướng đích của bài học. Nghĩa là tình huống nêu ra phải giải quyết được nội dung kiến thức học tập của môn học, phát huy được năng lực giải quyết vấn đề, năng lực tư duy biện chứng cho học sinh... Đặc biệt thông qua việc giải quyết tình huống, học sinh không chỉ nắm được chắc kiến thức của bài học mà còn phát huy được khả năng vận dụng kiến thức đó vào giải quyết các vấn đề thực tiễn của đời sống xã hội.

Thứ ba, tình huống mà giáo viên lựa chọn nêu ra cần phải rõ ràng, ngắn gọn, phù hợp với năng lực nhận thức và giải quyết vấn đề của học sinh trong điều kiện cụ thể. Tuy nhiên, việc lựa chọn tình huống có thể ngắn hay dài còn tùy vào từng nội dung của vấn đề và tùy vào khoảng thời gian cho phép để giáo viên xây dựng tình huống cho phù hợp. Song vẫn nên tránh các tình huống quá dài khiến học sinh mất nhiều thời gian để đọc và nghiên cứu tình huống nó sẽ ảnh hưởng tới chất lượng giảng dạy trên lớp nhất là đối với các giờ lý thuyết. Nên có sự quy định rõ về thời gian cho học sinh suy nghĩ, thảo luận và trả lời.

Thứ tư, tình huống mà giáo viên lựa chọn nêu ra trong dạy học môn Giáo dục chính trị ngoài việc làm sáng tỏ nội dung kiến thức của môn học, còn cần

phải giúp học sinh thông qua các tình huống có thêm kiến thức thực tiễn liên quan đến các vấn đề chính trị, kinh tế, văn hóa xã hội; các quan điểm, chủ trương, đường lối chính sách của Đảng và Nhà nước; ngoài ra còn cần liên hệ với kinh nghiệm hiện tại, gắn bó với cuộc sống, nghề nghiệp và tương lai của người học.

Thứ năm, tình huống giáo viên nêu ra trong một giờ học hoặc một chương nên đa dạng gắn với các mức độ nhận thức khác nhau từ mức độ thấp đến mức độ cao để có thể thu hút được mọi học sinh trong lớp cùng tham gia. Tránh tình trạng, chỉ có một số học sinh tích cực, khá giỏi tham gia giải quyết tình huống. Nếu như vậy, việc vận dụng tình huống vào dạy học sẽ không đạt hiệu quả và mục đích như bản chất của việc vận dụng phương pháp này vào dạy học.

Sau khi tình huống nêu ra, giáo viên có thể gợi ý các hướng giải quyết cho học sinh hướng học sinh đến đích học tập: Giáo viên cần cung cấp các kiến thức về mặt lý thuyết có liên quan đến tình huống đưa ra, giải thích thật chi tiết tình huống để học sinh viên hiểu rõ các vấn đề cần giải quyết từ đó đưa ra hướng thảo luận về tình huống nhằm gợi ý cho học sinh đi vào nội dung chính của tình huống. Để việc vận dụng tình huống trong dạy học đạt kết quả tốt đòi hỏi giáo viên kết hợp với các phương pháp dạy học khác như thuyết trình, trực quan, đàm thoại...

Giáo viên cũng nên phân công cá nhân hoặc các nhóm giải quyết tình huống tùy vào thời gian và loại tiết học là lý thuyết hay thực hành, thảo luận. Đối với hoạt động nhóm, giờ thảo luận, thực hành tùy vào kiến thức của các mục, các chương mà giáo viên có thể phân công những học sinh có ý thức, năng động, tích cực làm nhóm trưởng, các nhóm theo thứ tự lên trình bày quan điểm của nhóm mình về tình huống đưa ra. Các nhóm còn lại có thể trao đổi, thảo luận để phân tích làm rõ thêm những vấn đề được nêu ra trong tình huống, hoặc đưa ra ý kiến tranh luận đối với các nhóm khác. Giáo viên có thể bổ sung thêm các câu hỏi cho nhóm trình bày. Mỗi học sinh sẽ đóng góp ý kiến của mình về tình huống đưa ra.

Sau mỗi tình huống nêu ra, được giải quyết, giáo viên cần có sự tổng kết, rút ra kết luận các giải pháp có liên quan đến nội dung lý thuyết môn học thông qua việc giải quyết tình huống. Sau khi ghi nhận các ý kiến của các cá nhân trong lớp hoặc của các nhóm, từng thành viên trong nhóm, giáo viên cần phát huy vai trò là người trọng tài đưa ra những nhận xét, đánh giá về cách xử lý tình huống của các nhóm hay các cá nhân đã giải quyết. Có thể có những cách xử lý, giải quyết không mang lại kết quả như mong muốn, hoặc có cách giải quyết trùng vấn đề, mang tính sáng tạo, vượt khỏi sự mong đợi của giáo viên... thì

giáo viên vẫn sẽ phải là người đưa ra kết luận về cách thức giải quyết tình huống.

Cách đánh giá, kết luận của giáo viên cần tránh tính khiên cưỡng, bó hẹp trong một đáp án duy nhất, trái lại giáo viên cần có quan điểm khách quan khi đánh giá kết quả của học sinh, nhờ đó mới phát huy được tính sáng tạo của học sinh. Vì trên thực tế, việc giải quyết tình huống không phải nhất thiết chỉ có một giải pháp duy nhất. Giáo viên cần có sự khuyến khích, động viên để học sinh tham gia nhiều hơn vào việc xử lý các tình huống trong giờ học. Nếu giáo viên hiểu và thực hiện được điều này, việc vận dụng tình huống vào dạy học sẽ có ý nghĩa thiết thực trong việc tích cực hóa hoạt động dạy và học của cả giáo viên và học sinh. Nếu không hiểu và vận dụng được yêu cầu này việc đổi mới phương pháp dạy học nhằm phát huy tính tích cực, sáng tạo của người học của giáo viên sẽ thất bại.

Việc vận dụng tình huống vào dạy học chỉ có thể đem lại hiệu quả khi giáo viên và học sinh xác định rõ vị trí, vai trò, nhiệm vụ của mình. Quá trình tương tác giữa giáo viên với học sinh, giữa học sinh với học sinh là yêu cầu căn bản không thể thiếu trong dạy học tích cực. Vì thế, khi vận dụng tình huống vào dạy học, giáo viên cần có sự kết hợp với các phương pháp dạy học khác để tạo sự hứng thú cho học sinh, kích thích được ở họ tính tích cực, chủ động, sáng tạo trong học tập.

*** Sử dụng tình huống cụ thể trong bài giảng**

Bài 1: Khái quát về chủ nghĩa Mác – Lênin

Mục 2.2. Kinh tế chính trị Mác – Lênin

Trong nội dung này có thể sử dụng một số tình huống sau:

*** Tình huống 1**

Hàng ngày, người dân vùng biên giới nhìn thấy nhiều đoàn người với những phương tiện khác nhau đang vận chuyển hàng hóa qua biên giới, cuộc sống của rất nhiều người dân ở đây phụ thuộc nhiều vào công việc vận chuyển, buôn bán hàng hóa này. Điều đáng quan tâm là hàng lậu, hàng giả, hàng kém chất lượng tràn vào thị trường ngày một nhiều thông qua các con đường này dẫn đến thất thu thuế ngày càng lớn. Trước tình hình đó, chính quyền và cơ quan ban ngành một số tỉnh vùng biên giới đã có chủ trương đóng cửa biên giới để hạn chế buôn lậu.

1. Anh/ Chị cho ý kiến về việc những mặt hàng này vào thị trường trong nước ảnh hưởng thế nào đến người sản xuất và tiêu dùng?

2. Anh/ Chị đưa ra ý kiến về chủ trương trên và đề xuất những giải pháp để giải quyết tình huống trên.

*** Tình huống 2**

Nhà ông A trồng rau. Vì được chăm sóc tốt nên rau lên rất nhiều, gia đình ông ăn không hết, ông A đã đem rau ra chợ bán. Rau của ông đã được rất nhiều người dân ở chợ mua về sử dụng.

Câu hỏi: Rau của ông A khi chưa mang ra chợ bán có được coi là hàng hóa không? Khi rau được đem ra chợ bán và đã được mọi người mua về sử dụng, rau lúc này đã được gọi là hàng hóa chưa? Rau có những công dụng gì? Vì sao người ta lại mua rau?

*** Tình huống 3**

Gia đình ông B có một diện tích lớn trồng cà phê. Đến vụ mùa thu hoạch ông thường bán cà phê chưa qua chế biến cho thương lái. Nhưng một vài năm gần đây, thương lái ép giá cà phê thu mua xuống thấp, không đủ tiền chi phí. Gia đình ông và nhiều hộ gia đình trồng cà phê trở nên lao đao muốn bỏ nghề chuyển đổi sang hình thức trồng trọt khác. Trước tình hình đó, gia đình ông B và một số hộ dân trồng cà phê cùng góp tiền để mua máy móc, mời chuyên gia về hỗ trợ kỹ thuật sản xuất cà phê thành phẩm, đăng ký với nhà nước để sản xuất cà phê bán ra thị trường. Sau hai năm sản xuất kinh doanh, gia đình ông B và nhiều người dân xung quanh đã ổn định kinh tế, không phải từ bỏ việc trồng cà phê mà còn mở rộng hơn diện tích trồng cây. Thu nhập hằng năm của gia đình ông B và các hộ dân xung quanh tăng lên rất nhiều.

1. Anh/Chị nhận xét thế nào về việc thay đổi phương thức sản xuất và kinh doanh của ông B và các hộ gia đình xung quanh ?

2. Anh/Chị có đồng tình với cách làm của ông B và các hộ dân ở nơi ông B sinh sống không? Vì sao?

*** Tình huống 4**

Nhà ông B trồng rau nhưng rau chỉ để phục vụ gia đình. Nhà ông C trồng rau có diện tích lớn ngoài để gia đình ăn, ông còn đem bán cho người dân. Nhiều cửa hàng ở chợ còn mua rau của ông về để bán.

Câu hỏi:

1. Có mấy hình thức sản xuất xã hội được nêu ra trong tình huống này?

2. Xác định các hình thức sản xuất của gia đình ông B và C.

3. Theo em sự khác nhau giữa các hình thức sản xuất mà em nêu ra trong trường hợp này.

*** Tình huống 5**

Theo sự phân công lao động xã hội, bác nông dân trồng lúa cung cấp lương thực. Bác thợ rèn rèn ra công cụ lao động như cày, cuốc... Vì cả hai bác

nông dân và bác thợ rèn đều làm rất nhiều sản phẩm dùng không hết nên họ đã đem sản phẩm của mình đi bán.

1. Trong tình huống này, nếu bác nông dân muốn có sản phẩm của bác thợ rèn thì phải làm gì? Ngược lại bác thợ rèn muốn có sản phẩm của bác nông dân thì phải làm gì?

2. Hình thức sản xuất của hai bác nông dân và bác thợ rèn là hình thức sản xuất hàng hóa nào?

3. Từ việc phân tích tình huống em hãy nêu tác dụng của phân công lao động xã hội dẫn đến sự ra đời của sản xuất hàng hóa?

Như vậy, với các tình huống nêu trên, khi thực hiện tiết giảng giáo viên nêu ra cho học sinh như các tình huống có vấn đề. Học sinh tham gia giải quyết các tình huống đó thì cũng sẽ hiểu được nội dung của bài. Với cách sử dụng tình huống như vậy, có sự liên hệ thực tiễn ngay trong cuộc sống, các em dễ nhớ và vận dụng được ngay.

Với các nội dung khác trong môn học như: Tư tưởng Hồ Chí Minh; Những thành tựu của cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng ... tôi cũng đưa ra các tình huống có trong thực tiễn những gắn với nội dung lý thuyết của bài học để học sinh dễ vận dụng và ghi nhớ được tốt hơn. Kết hợp với một số phương pháp khác đã giúp nâng cao hiệu quả giảng dạy của môn học Giáo dục chính trị trong trường.

2.4. Hiệu quả, tác dụng của sáng kiến kinh nghiệm

2.4.1. Hiệu quả

*** Đối với học sinh**

Phần lớn học sinh thừa nhận rằng khi giáo viên sử dụng tình huống trong các tiết giảng giúp các em hình thành và phát triển các năng lực tư duy biện chứng, năng lực phân tích, năng lực giao tiếp xã hội, năng lực giải quyết vấn đề; trang bị cho học sinh các kỹ năng cần thiết như: kỹ năng hợp tác, xử lý tình huống. Học sinh có mong muốn giáo viên tiếp tục sử dụng tình huống trong dạy học với môn học này.

*** Đối với giáo viên**

Sử dụng tình huống trong dạy học yêu cầu giáo viên đầu tư nhiều hơn, tìm hiểu kỹ bài giảng để xây dựng tình huống phù hợp. Để làm được điều đó, giáo viên phải có trình độ chuẩn về chuyên môn, nghiệp vụ. Như vậy người giáo viên phải luôn học tập để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ. Nghiên cứu để am hiểu sâu sắc nội dung dạy học, làm chủ kiến thức, biết chế biến nó theo ý đồ sự phạm, có khả năng chuyển hóa các tri thức trong giáo trình sang tri thức dưới

dạng tình huống phù hợp với trình độ nhận thức của học sinh và sát với thực tiễn đời sống.

Giáo viên phải thay đổi thói quen giảng dạy. Khi tiếp cận với các phương pháp dạy học tích cực nói chung và phương pháp sử dụng tình huống trong dạy học nói riêng, đòi hỏi giáo viên phải thay đổi thói quen giảng dạy với việc sử dụng đơn điệu một phương pháp nào đó. Để giảng dạy môn học Giáo dục chính trị hiệu quả cần kết hợp nhiều phương pháp dạy học khác nhau như: phương pháp thuyết trình, nêu vấn đề, thảo luận nhóm ... Trên thực tế, không có một phương pháp nào là toàn năng, phù hợp với mọi mục tiêu và nội dung dạy học. Mỗi phương pháp và hình thức dạy học có những ưu, nhược điểm và giới hạn sử dụng riêng. Do đó, giáo viên cần phải khéo léo, linh hoạt để có thể phối hợp đa dạng các phương pháp và hình thức dạy học nhằm phát huy tính tích cực cho học sinh, đồng thời cũng góp phần vào việc nâng cao chất lượng của môn học.

2.4.2. Tác dụng

Sử dụng tình huống trong giảng dạy môn học Giáo dục chính trị giúp tăng cường sự tương tác giữa giáo viên và học sinh. Trong quá trình giải quyết tình huống khi học sinh đưa ra cách xử lý, giáo viên có thể gợi mở thêm các hướng giải quyết, nội dung bài học trở nên dễ dàng và đơn giản hơn đối với người học.

Thông qua việc vận dụng tình huống, giáo viên khuyến khích, động viên học sinh chủ động tích cực trình bày ý kiến, quan điểm cá nhân và những đề xuất của bản thân hoặc của nhóm khi giải quyết tình huống. Điều này là cần thiết để hình thành, rèn luyện và phát triển ở học sinh tư duy phản biện, óc phê phán, tác phong độc lập suy nghĩ, chống lối học vẹt, học đối phó, chủ nghĩa hình thức trong học tập. Khắc phục được tính thụ động, một chiều trong dạy học bằng phương pháp truyền thống.

3. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

3.1. Những nhận định chung có tính bao quát toàn bộ sáng kiến kinh nghiệm

Sử dụng tình huống trong giảng dạy môn học Giáo dục chính trị đã góp phần nâng cao hiệu quả học tập của môn học. Mặc dù là môn học lý luận, đặc thù là môn lý thuyết nhưng đã cụ thể hóa và gắn liền với thực tiễn nhờ các tình huống. Khi học sinh giải quyết tình huống cũng là sự vận dụng của học sinh vào thực tiễn, nó giúp các em nhớ và khắc sâu hơn nội dung lý thuyết, biết cách vận dụng vào thực tế cuộc sống chứ không chỉ là lý thuyết suông.

Với giáo viên để thực hiện phương pháp này cần đầu tư bài giảng nhiều hơn, nghiên cứu sâu hơn nhưng bù lại chất lượng giảng dạy được cải thiện, hiệu quả của môn học được nâng cao.

3.2. Ý nghĩa của sáng kiến kinh nghiệm

Sáng kiến kinh nghiệm đóng góp thêm một phương pháp dạy học có thể vận dụng trong giảng dạy môn học Giáo dục chính trị nói riêng và một số môn học khác nói chung. Giáo viên có thể tùy theo nội dung môn học, đối tượng học sinh để cân nhắc sử dụng phương pháp dạy học nào cho phù hợp, mang lại hiệu quả cho môn học

3.3. Phạm vi áp dụng của sáng kiến kinh nghiệm

Sáng kiến kinh nghiệm được sử dụng trong giảng dạy môn Giáo dục chính trị cho đối tượng học sinh trung cấp.

3.4. Khuyến nghị và đề xuất

- Đối với Nhà trường
 - + Tạo điều kiện thuận lợi (về sơ sở vật chất, trang thiết bị) để thực hiện giảng dạy môn Giáo dục chính trị cho học sinh được thực hiện tốt nhất, mang lại hiệu quả mong muốn.
 - + Tổ chức các buổi tập huấn, hội thảo mời các chuyên gia để tập huấn cho giáo viên trong trường
- Đối với giáo viên giảng dạy môn học Giáo dục chính trị.
 - + Chủ động nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của bản thân để thực hiện giảng dạy chất lượng, hiệu quả.
 - + Thường xuyên trao đổi kinh nghiệm, học hỏi lẫn nhau, kịp thời nắm bắt tình hình chính trị, pháp luật mới nhất để trau dồi thêm kiến thức, nâng cao chất lượng các tiết giảng.

**XÁC NHẬN CỦA HỘI ĐỒNG SKKN
TRƯỜNG TRUNG CẤP KINH TẾ KỸ THUẬT VÀ
CÔNG NGHỆ - HÀ NỘI**

NGƯỜI BÁO CÁO SKKN

Nguyễn Thị Hương

MỤC LỤC

I. Thông tin chung.....	1
II. Sáng kiến kinh nghiệm, giải pháp nâng cao hiệu quả công tác.....	1
III. Báo cáo mô tả sáng kiến kinh nghiệm.....	1
1. Đặt vấn đề.....	1
2. Giải quyết vấn đề.....	2
2.1. Tình huống trong dạy học.....	2
2.2. Thực trạng việc sử dụng tình huống trong dạy học môn GDCT.....	7
2.3. Sử dụng tình huống để nâng cao hiệu quả giảng dạy môn GDCT.....	9
2.4. Hiệu quả tác dụng của sáng kiến kinh nghiệm.....	16
3. Kết luận và khuyến nghị	
3.1. Những nhận định chung có tính bao quát toàn bộ sáng kiến kinh nghiệm..	17
3.2. Ý nghĩa của sáng kiến kinh nghiệm.....	18
3.3. Phạm vi áp dụng của sáng kiến kinh nghiệm.....	18
3.4. Khuyến nghị và đề xuất.....	18